

YARGITAY

21. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2013/11055

Karar No. 2014/19722

Tarihi: 05.11.2013

İlgili Kanun / Madde

5510 S.SGK/13

6098 S. TBK. /146

- **İŞ KAZASI MESLEK HASTALIĞINDAN KAYNAKLANAN TAZMİNAT DAVALARINDA KISMEN VEYA TAMAMEN RÜCÜ EDİLEMİYEN ALACAKLARIN TAZMİNATTAN İNDİRİLEMEYECEĞİ**
- **ÖDEME İLE ZARAR ARASINDA ORANSIZLIĞIN BULUNMASI**
- **KİSMİ İFA**

ÖZETİ Davanın bu yönüyle yasal dayanağını, 01.07.2012 tarihinde yürürlüğe giren 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununu oluşturmaktadır. Kanunun 55. maddesinde, " Destekten yoksun kalma zararları ile bedensel zararlar, bu Kanun hükümlerine ve sorumluluk hukuku ilkelerine göre hesaplanır. Kısmen veya tamamen rücu edilemeyen sosyal güvenlik ödemeleri ile ifa amacını taşımayan ödemeler, bu tür zararların belirlenmesinde gözetilemez; zarar veya tazminattan indirilemez." hükmüne yer verilmiştir.

Kural olarak işçiye veya hak sahiplerine yapılmış ödemenin bu miktar ile sınırlı olmak üzere bağlayıcılığı asıldır. Gerçek anlamda ödemedi söz edebilmek için tazmin edilecek miktar ile buna karşılık alınan meblağ arasında açık oransızlığın bulunmaması koşuldur. Başka bir anlatımla ödemenin yapıldığı tarihteki verilerle hesaplanan tazminat ile ödenen miktar arasında açık oransızlık bulunmaması koşuldur. Ödemenin yapıldığı tarihteki verilerle hesaplanan tazminat ile ödenen miktar arasında açık oransızlığın bulunduğu durumlarda yapılan ödeme makbuz niteliğinde kabul edilebilir. Bu durumda ödemenin yapıldığı tarih gözönünde tutularak davacının karşılanmayan zararının uzman bilirkişiler aracılığı ile saptanması böylece hesaplanacak miktar ile buna karşılık alınan meblağ arasında açık oransızlığın bulunup bulunmadığını denetlemek, açık oransızlığın bulunması durumunda maddi tazminata ilişkin ödemeyi "kısmi ifayı içeren makbuz" niteliğinde kabul etmek ve yapılan ödemenin ödeme tarihindeki gerçek zararı hangi oranda karşıladığını saptamak, son verilere göre hesaplanan tazminat miktarından, yasal indirimler yapılmak suretiyle belirlenecek karşılanmayan zarardan davalı tarafın ödeme yapılan tarihe göre zararı karşılandığı oranda indirim yapmak daha sonra kalan miktara hükmetmek gerekir. Açık oransızlığın bulunmadığının tespiti halinde maddi tazminat talebinin tümünden reddine karar vermek gerekir

Davacılar murisinin iş kazası sonucu ölümünden doğan maddi ve manevi tazminatın ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Bu belge 5070 sayılı Yasa hükümlerine göre elektronik olarak imzalanmıştır.

Mahkeme ilamında belirtildiği şekilde, isteğin kısmen kabulüne karar vermiştir.

Hükümün davacılar ile davalılardan Harun Ay, Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı ve Konbeltaş Konya İnşaat Taş Hiz Dan ve Park İş A.Ş vekillerince temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi Sultan Köysüren Genç tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi.

1-Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle, kanuni gerektirici nedenlere göre, tarafların aşağıdaki bendlerin kapsamı dışında kalan sair temyiz itirazlarının reddine,

2-Dava, sigortalının iş kazası sonucu vefat etmesi nedeniyle yakınlarının maddi ve manevi zararlarının giderilmesi istemine ilişkindir.

Mahkemece, davacıların maddi tazminat isteminin Kurumca bağlanan gelirlerle karşılandığından reddine, manevi tazminat istemlerinin kısmen kabulü ile davacı eş yararına 20.000,00 TL, davacı çocuklar yararına ayrı ayrı 14.000,00 TL, davacı anne ve baba yararına ayrı ayrı 5.000,00 TL, davacı kardeş yararına 2.000,00 TL manevi tazminatın kaza tarihi olan 17.02.2009 tarihinden itibaren yasal faizi ile davalılardan müştereken tahsili ile davacılara verilmesine karar verilmiştir.

Dosyadaki kayıt ve belgelerin incelenmesinden; davacılar murisinin vefatı ile sonuçlanan olayın SGK Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından iş kazası olduğunun tespit edildiği, hükme esas kusur raporunda olayın meydana gelmesinde, davalıların toplamda % 60, davacılar murisinin % 40 oranında kusurlu olduklarının belirtildiği, bilirkişi hesap raporunda davacı eş ve çocukların dönem zararları toplamından davalı Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın davacılara kaza nedeniyle devrettiği evin tapu değerinin davacıların tapudaki hisseleri oranında tekabül eden kısmının tenzil edilerek maddi tazminat hesabı yapıldığı, Mahkemece bilirkişi raporunda tespit edilen maddi zarar miktarlarından hükme en yakın tarihteki peşin sermaye değerlerinin tenzil edilmesi ile sonuca gidildiği anlaşılmaktadır.

Davanın bu yönüyle yasal dayanağını, 01.07.2012 tarihinde yürürlüğe giren 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununu oluşturmaktadır. Kanunun 55. maddesinde, " Destekten yoksun kalma zararları ile bedensel zararlar, bu Kanun hükümlerine ve sorumluluk hukuku ilkelerine göre hesaplanır. Kısmen veya tamamen rücu edilemeyen sosyal güvenlik ödemeleri ile ifa amacını taşımayan ödemeler, bu tür zararların belirlenmesinde gözetilemez; zarar veya tazminattan indirilemez."hükmüne yer verilmiştir.

Adalet Komisyonu'nun 55. madde gerekçesine göre; "sosyal güvenlik ödemelerinin, denkleştirme(indirim) işlevi görebilmesi, onun sorumluluğu doğuran olaya sebebiyet verenlere rücu edilebilmesine bağlıdır. Bu kural gereği; rücu edilemeyen sosyal güvenlik ödemeleri, teknik anza ve tam kaçınılmazlık hallerindeki ödemeler, bu tazminatlardan indirilemez. Bağlanan gelirlerin, işçinin kusuru ve kaçınılmazlık gibi nedenlerle rücu edilemeyen kısmı da indirilemez. Bir kısmı rücu edilemeyen miktar dahi denkleştirilemeyeceği gibi, zarar görenin kusuruna(müterafık kusura) yansıyan sosyal güvenlik ödemeleri, tahsis tarihinden sonra meydana gelen sosyal güvenlik ödemelerindeki artışlar, kısmi kaçınılmazlık ve teknik arıza halindeki ödemeler ve benzerleri rücu edilemediğinden bu miktarlar dahi denkleştirilemez."

Öte yandan, 6101 sayılı Türk Borçlar Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkındaki Kanun 01.07.2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kanunun 2. maddesine göre "Türk Borçlar Kanununun kamu düzenine ve genel ahlaka ilişkin kuralları, gerçekleştirildikleri tarihe bakılmaksızın bütün fiil ve işlemlere uygulanır".Dairemizin ve giderek Yargıtay'ın yerleşmiş görüşleri, Kurumca bağlanan gelirlerin peşin sermaye değerinin ve geçici işgöremezlik ödeneklerinin hesaplanan zarardan indirilmesi, Kurumun rücu hakkının korunması ve mükerrer ödemeyi önleme ilkesine dayandığından, kamu düzenine ilişkin olarak kabul edilmiştir. Kaldı ki, 6098 sayılı Kanunun 55. maddesi de emredici bir hükme yer verdiğinden gerçekleştiği tarihe bakılmaksızın tüm fiil ve işlemlere uygulanmalıdır.

Yukarıda açıklanan ilkeler doğrultusunda, davacıların talebini aşmamak kaydıyla, Kurumca davacılara bağlanan gelirlerin ilk peşin değerinin, rücu edilebilecek kısmının hesaplanarak, bilirkişi raporunda belirlenen zarar tutarlarından indirilmesi ile karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

3-Kural olarak işçiye veya hak sahiplerine yapılmış ödemenin bu miktar ile sınırlı olmak üzere bağlayıcılığı asıldır. Gerçek anlamda ödemeden söz edebilmek için tazmin edilecek miktar ile buna karşılık alınan meblağ arasında açık oransızlığın bulunmaması koşuldur. Başka bir anlatımla ödemenin yapıldığı tarihteki verilerle hesaplanan tazminat ile ödenen miktar arasında açık oransızlık bulunmaması koşuldur. Ödemenin yapıldığı tarihteki verilerle hesaplanan tazminat ile ödenen miktar arasında açık oransızlığın bulunduğu durumlarda yapılan ödeme makbuz niteliğinde kabul edilebilir. Bu durumda ödemenin yapıldığı tarih gözönünde tutularak davacının karşılanmayan zararının uzman bilirkişiler aracılığı ile saptanması böylece hesaplanacak miktar ile buna karşılık alınan meblağ arasında açık oransızlığın bulunup bulunmadığını denetlemek, açık oransızlığın bulunması durumunda maddi tazminata ilişkin ödemeyi "kısmi ifayı içeren makbuz" niteliğinde kabul etmek ve yapılan ödemenin ödeme tarihindeki gerçek zararı hangi oranda karşıladığını saptamak, son verilere göre hesaplanan tazminat miktarından, yasal indirimler yapılmak suretiyle belirlenecek karşılanmayan zarardan davalı tarafın ödeme yapılan tarihe göre zararı karşılandığı oranda indirim yapmak daha sonra kalan miktara hükmetmek gerekir. Açık oransızlığın bulunmadığının tespiti halinde maddi tazminat talebinin tümünden reddine karar vermek gerekir.

Yapılacak iş; öncelikle dosyada mevcut tapu kaydına göre davacılara devredilen 28907 ada 7 parsel numaralı apartman dairesi vasıflı taşınmazın devir tarihindeki gerçek(rayıç) değerini belirlemek ve bu tarih gözönünde tutularak davacı eş ve çocukların karşılanmayan zararını aktüerya uzmanı bilirkişi aracılığıyla saptamak (ödemenin yapıldığı tarihe göre SGK.'ca davacılara bağlanan gelirin peşin sermaye değeri tenzil edilmek suretiyle), böylece hesaplanan miktar ile buna karşılık alınan meblağ arasında açık oransızlığın bulunup bulunmadığını denetlemek, açık oransızlığın bulunması durumunda maddi tazminata ilişkin ödemeyi "kısmi ifayı içeren makbuz" niteliğinde kabul etmek ve yapılan ödemenin ödeme tarihindeki karşılanmayan zararı hangi oranda karşıladığını belirlemek, hüküm tarihine en yakın tarihteki ücret artışları da gözetilerek davacıların maddi zararını bilirkişiye hesaplatmak, bulunan miktardan SGK.'ca bağlanan gelirin peşin sermaye değerini SGK.'dan sormak suretiyle yasal indirimler yapılarak belirlenen karşılanmayan zarardan davalı tarafın taşınmaz devrinin yapılan tarihe göre zararın karşılandığı oranda indirim yapmak, daha sonra kalan miktar ve talepte gözetilerek maddi tazminat istemi ile ilgili bir karar vermek, açık oransızlığın bulunmadığının tespiti halinde ise maddi tazminat talebinin tümünden reddine karar vermektir.

Mahkemece bu maddi ve hukuki olgular dikkate alınmadan hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

O halde, tarafların bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle, BOZULMASINA, temyiz harcının istek halinde temyiz edenlere iadesine 05.11.2013 gününde oybirliğiyle karar verildi.